

Перепелюкова О.В.

*к.е.н., доцент кафедри міжнародного бізнесу та
економічного аналізу*

Красільнікова Д.П.,

*здобувач вищої освіти 2 року навчання
магістерського рівня,*

*Харківський національний економічний
університет ім. С. Кузнеця*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Питання розвитку ринку праці у сучасних умовах постає гостро, адже пандемія негативно вплинула на головний економічний ресурс – працездатне населення України. Спеціалісти втрачають роботу, малий бізнес не витримує сьогоденних реалій, а держава не пропонує роботу. Тому особливої актуальності набуває швидке вирішення даної проблеми, треба визначитися з майбутніми рішеннями на ринку праці, щоб не тільки зберегти робочі місця і врятувати бізнеси, а і розвинути український ринок у економічно нелегкий час.

За період карантину з 12 березня 2020 року по кінець вересня 2020 року Державною службою зайнятості було зареєстровано 504 тис. нових безробітних осіб, що на 56% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Станом на 1 жовтня в Україні налічується 433 тис. безробітних осіб [1].

Так, у (табл. 1). наведено кількість вакансій та кількість безробітних в Україні станом на жовтень 2020 року за професійними групами. Як видно з рис. 1., найбільше безробітних у сфері послуг та торгівлі (76,2 тис. осіб), робітників машинного виробництва (67,2 тис. осіб) та законодавців, вищих державних службовців, керівників та менеджерів (66,9 тис. осіб). Скорочення у сфері готельно-ресторанного бізнесу, туризму та перевезень цілком є очевидними через заборону держави на їхню працю, тим часом, змінився вектор, і тепер

поширюється дистанційна робота: ІТ-спеціалісти, викладачі, що працюють онлайн та кур'єри.

Таблиця 1

Кількість вакансій та безробітних станом на жовтень 2020 року
(за професійними групами)

	Кількість вакансій, одиниць	Кількість безробітних, осіб	Кількість претендентів на 1 вакансію, осіб
Усього	68 432	433 382	6
з них: за професійними групами			
Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)	3 486	66 094	19
Професіонали	8 318	44 105	5
Фахівці	7 714	49 968	6
Технічні службовці	2 730	26 149	10
Працівники сфери торгівлі та послуг	9 212	76 244	8
Кваліфіковані робітники сільського та лісового господарств та рибальства	762	10 730	14
Кваліфіковані робітники з інструментом	14 532	42 157	3
Робітники з обслуговування, складання, устаткування машин	13 701	67 152	5
Найпростіші професії	7 977	50 783	6

Ті професії, що не можуть бути переведені на дистанційну роботу, такі як: спеціалісти обслуговування, на виробництві чи будівництві – переживають складний час, але компанії можуть знайти вихід із ситуації і самостійно організувати трансфер працівників, обмежуючи їх контакт з іншими людьми та скасовувати колективні зустрічі.

З іншого боку, пандемія дала поштовх кандидатів до самостійного вивчення і саморозвитку працездатного населення, наприклад, учителі, що перейшли на онлайн викладання, мають змогу освоїти комп'ютерну грамоту, нові принципи викладання; офісні працівники лишаяться у цей час можуть

актуалізувати свої знання до сучасних нових реалій ведення документації, проведення спів розмов і т.п.

Різниця між попитом на робочу силу в Україні за жовтень цього року і аналогічний період минулого наведено на (рис. 1). [3]. З рис.1. видно, що ринок праці менш доступний для працівників промисловості (на 78,3% менше пропозицій і вакансій у порівнянні з 2019 роком), сфери охорони здоров'я (43,5).

Активність у попиті на роботу складають кандидати старшого віку, за гендерним розподілом – 63% відсотки від загальної частки кандидатів на ринку праці – чоловіки.

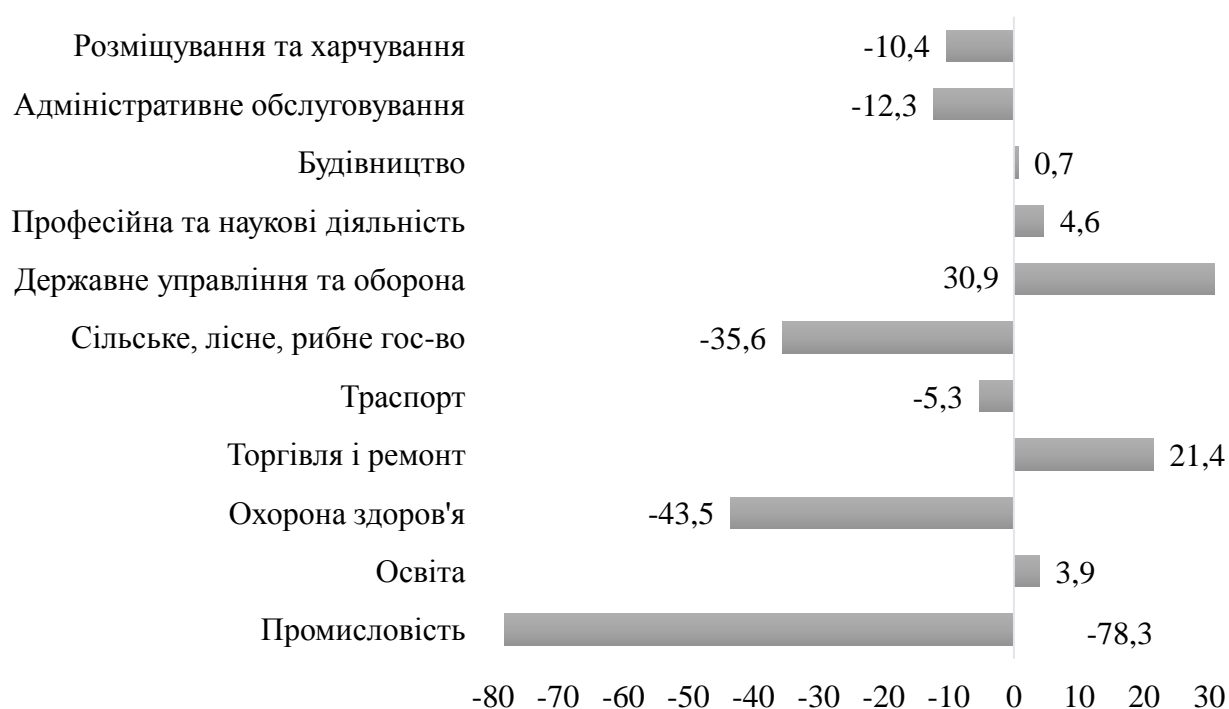

Рис.1. Зміна потреби у кадрах станом на 1 жовтня 2020 року у порівнянні з даними аналогічного періоду 2019 року (%)

Досить важко передбачити ситуацію з пандемією у майбутньому і складно прогнозувати, коли бізнес почне оговтуватися та пропонувати робочі місця. Зрозуміло, що без роботи люди точно не залишаться. Варто мати надію, що основна хвиля скорочення робочих місць та звільнень уже у минулому, і

треба орієнтуватися на краще.

Для покращення та стабілізації ситуації бізнесу необхідно зробити все можливе для того, щоб захистити своїх працівників. Не звільняти, коли ринок акцій обвалюється, а шукати альтернативу – роботу з дому, перекваліфікацію, вкладати сили та бюджет в освіту персоналу [2]. Якщо співробітнику дійсно нема чим платити – вирішити питання на деякий час до покращення ситуації – відправити у відпустку, запропонувати перейти на неповний робочий день або тимчасово перевести на іншу роботу на тому ж підприємстві або на іншому на короткий термін.

В даній ситуації Україна мусить не забувати про безробітне населення – треба збільшити мінімальний розмір допомоги по безробіттю, виплачувати допомогу усім безробітним з першого дня та допомагати у пошуках нової роботи.

З іншого боку, державі треба максимально бути зацікавленою у підтримці підприємців [1]. Закрити бізнес – це легко, а відкрити потім знов – у рази складніше. Беручи у приклад ЄС у цей же час, Польща виділяє близько 70 млрд євро на підтримку польського бізнесу, і коли світ вийде з пандемічної кризи – польські підприємства вже матимуть фінансову подушку для своєї діяльності.

Без втручання держави у дану пандемічну проблему ситуація на ринку праці не змінити. Для порятунку економіки, варто звернути увагу на те, що треба направити на українські підприємства бюджетні державні замовлення, не закуповувати продукцію з інших країні, звісно, фінансувати розвиток вітчизняної інфраструктури. За рахунок впровадження відповідних заходів за допомогою державного втручання можливо стабілізувати ситуацію на ринку праці та зменшити темпи зростання безробіття серед працездатного населення.

Перелік джерел посилання

1. Іщенко Г. Стабільність на ринку праці. *Урядовий кур'єр*. 2006. № 11. С. 19-23.

2. Кисільова Т. Ринок праці в умовах кризи. *Юридичний Вісник України*. 2008. № 47. С. 10-14.

3. Офіційний сайт Державного центру зайнятості України URL: <https://www.dcz.gov.ua/>